

Raadwijzer Kinderrechten

Gemeenten nemen dagelijks besluiten die invloed hebben op het leven van kinderen en jongeren, bijvoorbeeld over jeugdzorg, onderwijs, mobiliteit, veiligheid, openbare ruimte en de begroting. Kinderrechten spelen daarin altijd een rol.

Deze rechten zijn vastgelegd in het [VN-Kinderrechtenverdrag](#) en gelden voor alle kinderen tot 18 jaar. Hoewel internationaal afgesproken, krijgen kinderrechten veelal lokaal betekenis. Gemeenteraadsleden vertegenwoordigen daarom ook jonge inwoners en zijn medeverantwoordelijk voor hun veiligheid, ontwikkelingskansen en gelijke behandeling, met extra aandacht voor kinderen in kwetsbare situaties.

Goed bestuur

Het VN-Kinderrechtenverdrag kent vier kernprincipes: non-discriminatie, het belang van het kind, het recht op leven en ontwikkeling en het recht op participatie. Deze principes geven richting aan goed lokaal bestuur. Het [VN-Kinderrechtencomité](#) roept op deze structureel toe te passen, onder meer door kinderen actief te betrekken, gelijke toegang te waarborgen en effecten op kinderen mee te wegen. Kinderrechten vormen daarmee geen apart thema, maar een vast onderdeel van beslissingen van de gemeenteraad. Investeren in jeugd draagt bij aan een gezonde en veerkrachtige samenleving.

In alle beleidsdomeinen

Kinderrechten vragen in elk domein om aandacht. Voorbeelden zijn: toegankelijke jeugdzorg en continuïteit van hulp; gelijke kansen in onderwijs; bereik van kindregelingen en betaalbaarheid van voorzieningen; veilige en gezonde leefomgeving; en bescherming van minderjarigen, onder andere in verkeer en online.

Praktische toepassing

Kinderrechten kunnen concreet worden toegepast via:

- Borging: structurele verankering in beleid en besluitvorming
- Kinderrechtentoets: expliciete afweging van effecten op kinderen.
- Jeugdparticipatie: actieve betrokkenheid van jongeren.

Borgen kinderrechten

Structurele borging vraagt om duidelijke keuzes. De raad kan ervoor kiezen om kinderrechten bij nieuw beleid expliciet als vast uitgangspunt te hanteren en de stand van zaken jaarlijks te agenderen en te bespreken. Ook kunnen fracties besluiten om één van de raadsleden kinderrechten in portefeuille te geven. Op die manier blijft de positie van kinderen structureel onder de aandacht. Met behulp van indicatoren, zoals wachttijden en bereik, kan worden gevolgd of beleid werkt. Het UNICEF Child Friendly Cities Initiative biedt hiervoor een praktisch kader.

Kinderrechtentoets

Een [kinderrechtentoets](#) bij elk voorstel maakt zichtbaar welke kinderen erdoor worden geraakt, wat de effecten zijn en wat kinderen en jongeren er zelf van vinden. Dit helpt de rechten en belangen van kinderen structureel mee te nemen bij besluitvorming.

Jeugdparticipatie

Goede besluitvorming vraagt om inbreng van kinderen en jongeren. Zij ervaren de wereld anders dan volwassenen en hebben andere behoeften. Structurele en betekenisvolle betrokkenheid zorgt voor beter passend beleid. Vanaf 2027 zijn gemeenten verplicht een [participatieverordening](#) vast te stellen. Hierin kan jeugdparticipatie in een paar stappen structureel geborgd worden.

Meer informatie

- [VNG-Handreiking kinder- en jongerenparticipatie](#)
- [VNG Raadgevers: informatie over de opgaven van gemeenten](#)
- [Aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité en de betekenis voor gemeenten](#)
- [In 7 stappen kinderen een plek in Participatieverordening](#)
- www.kinderrechten.nl/gemeente/
- www.unicef.nl/samenwerken/child-friendly-cities
- <https://kinderrechtentoets.nl/>

Deze Raadwijzer is opgesteld door het Kinderrechtencollectief en het Child Friendly Cities Initiative van UNICEF Nederland in aanvulling op de Raadgevers van de VNG. Meer informatie over het Kinderrechtencollectief vindt u op www.kinderrechten.nl en over Child Friendly Cities Initiatief op www.unicef.nl/cfci.

KinderrechtenCollectief

